

"ראיתי את אלוהים רוקז

בתחילת שנות ה-60, לאחר תקופת לימודים ממושכת בברן שבשווייץ, ניסתה רוני סגל לבנות את חייה - אישית ומקצועית - בבאר שבע. בשנים ההן היתה קהיליית המחול שבוייה בקסם סגנונה של מרתה גראהם ולא ידעה להעריך נכונה את אמנותה של סגל, אותה תפסה כשייכת למחול ההבעה ויחד עם זאת, כאוונגרדית מדי. להלן קטעי יומן של רוני סגל מאותה תקופה. [רות אשל]

באר שבע, יוני 1960

סוף סוף מצאתי בית, מול החלון מציץ עץ רימון, מסביב בתים קטנים ולבנים, מרחוק גבעת חול. אני בתוך החדר, הוא רחב וחם, רווי בקודש הקודשים של העבודה.

ימים אלה מתאפיינים בכך שמתוך שלל האפשרויות של תנועה אני ראה בעיקר את ההילוך הפשוט, במקצב בין החולות, הידיים מובילות בהוד ויוצרות ארכיטקטורה במרחב, בונות לאט את "גבעות מספרות".

המקום הוליד תשוקה לעבודה

משותפת, לכינוס קבוצה של

אמנים מתחומים שונים

שתעבוד יחד, אך אלו

דורשים זמן

וסבלנות.

ואני כולי

דחף

לעבודה.

בכל צעד שלי

כאן אני מרגישה

משהו מהפרי, כל

מאמץ מוליד תחושת

הישג, כמו חלקיקים ושברים

מתוך תמונת מוזאיקה גדולה

וצבעונית.

תמונה זו מלווה אותי שנים, הנה

גיליתי השבוע, קטע שכתבתי ב-1955

והוא כולו נהי למדבר.

"... החלום הוא למצוא את השפה שלי

מתוך מעיינות עתיקים של נוף, להפוך עצמי

לחלק ממנו. הנגב הפראי והסוער אך בה בעת

גם הרחמי האימהי והחומל, נראה לי מחוז חפץ, שם

אוכל לשאוב חופש, מרחבים, חיים. הרויית האדמה

היבשה, תחיה גם את החג, הריקוד והשירה. אלך לי

שמה אתן ואקח.

עכשיו אני כאן יושבת בבאר שבע והחזון מתגשם,

וודאי לי שהמשך יבוא.

ממך ואליך" רוני סגל ז"ל - מתוך יזמניה

רוני סגל, צילום: סוזי מאדר
Roni Segal, photo: Suzie Maeder

1961 - שנה לאחר החזרה לארץ

עברה שנה. השתרשתי במקור שלי, עיכלתי את אירופה. השתחררתי הן מהסער המופרז והן מהאיפוק המעכב. בניתי לי את שיטת האימון היומיומי.

אני עומדת על שתי כפות הרגליים, כל שריר נח במקומו והמבט מופנה הלאה, שקט, למרחב.

הנשימה בקצב הנכון, לפני שעות ארוכות של עבודה. באלף צורות ודרכים מתפתח הכלי - הגוף. שעות של ריכוז והתפתחות, כלפי מעלה, כוח ושחרור, שקט וגמישות - הגוף מנגן לו. אני מרגישה שהגוף קיבל את הצלילים ועכשיו אפשר להתחיל.

אני מתחילה שיעור, יש לי נושא פותח והכול זורם ושוטף מתוכי. אני עומדת בבטחה עם התוף ביד והנה יצירה עם האנשים שאיתי.

אני מרגישה מוסיקה פנימית השרה את הכול, רק עליה אני סומכת.

"ראיתי"

רוני סגל, צילום: פיוס רימנסברגר
Roni Segal, Photo: Pijos Rimensberger

1964 - לפני נסיעה

עברו שנים של חיפושים בעבודה קשה, נכחתי בעשרות קיבוצים בדרום, בצפון ובשרון. פגשתי את הרקדן ההודי רם גופאל [Gopal] ואת טומשבסקי,

אנשים ואמנים נפלאים. עבודה סדירה בסטודיו, הופעות, כל אלו נתנו לי את הכוח להמשיך, למרות אכזבות אכזריות מהמציאות העכשווית של חיי התרבות בארץ.

הפגישה בשוויץ עם הרלד קרויצברג [Kreutzberg] שוב הוכיחה את המופלא מאיתנו, חוק חייה של היצירה האמנותית הוא חוק עצמאי, האמת הפנימית הזו חזקה מכל מצב חיצוני וממצבנו אנו. פנימה היא ממשיכה את חייה מבלי להתחשב בקשיים ובסביבה.

עכשיו עלי לנסוע שוב לתקופה ארוכה לאירופה. כעת המאבק לא יהיה עם הכלים, עם השפה, כאן תהיה מלחמה להבקיע חומות תיאטרוניות ומסורות שקפאו.

ברן - נובמבר 1965

מכוחם של החיים למדתי שעל מנת למצוא, עלי לאבד לגמרי את כל ההרגלים והמנהגים שהיו אני. התנועה לעבר ההתבהרות מחייבת שבר ואובדן. העבודה הרבה בסטודיו והחיפוש אחר חופש של מרחבים ועומק עזרה למצוא את זכר המקדש שחרב בתוכי, אפשרה לי ללמוד להתפלל בשנית: תנו לי להלך שוב יחפה בין חלוקי אבנים, בקו הים. תנו לי רשות לפזר את שיער הראש שיעופף את קצב הרוח - רוח הים. תנו לי לנשום שוב את קרני השמש, סתם כך על סלע חלקלק וללטף אוזב רך.

רוני סגל, צילום: סוזי מאדר
Roni Segal, photo: Suzie Maeder

לֹוהִים רוֹקֵד

רוני סגל נשארה בשוויץ. היא זכתה להצלחה גדולה באירופה והופיעה בתוכנית סולו בפסטיבלים האוונגרדיים הנערכים באקדמיה למוסיקה של ברוקלין [Brooklyn Academy of Music] בנוסף, ייסדה בית ספר להכשרת מורים ולהקה משלה שנתמכו על ידי ממשלת שוויץ. רוני סגל התגוררה בדירה על גדות הנהר בברן - דירה שהוענקה לה על ידי ממשלת שוויץ שהוקירה אותה כאחת האמניות החשובות במדינה. מעולם לא חדלה להתגעגע לארץ. היא חזרה לארץ במחצית שנות ה-90, אז כבר היתה חולה. להלן דברים שכתבה, לקראת שובה. [רות אשל]

1990

הצנוברים והצברים וריח פעמוני הגשם - לא שכחתי אתכם. לא את המעיין עם עץ התאנה ולא את הרי הכרמל הירוקים כל כך. לא את החובזה ואת מדבריות הנגב, את מרומי הגליל ואת ירושלים - עיר הנצח - תמיד. אני עברתי על במות וגם שם, נשאתי אליך, ים החיים את עיני וראיתי את אלוהים רוקד ממך ואליך - לשמים. והשמש שטפה את עיני מהרקק של רעלי השקר.

